

The Problem

1. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Geirushin 1:1

אין האשה מתגרשת אלא בכתב שיגיע לה וכתב זה הוא הנקרא 'גט', ועשרה דברים הן עיקר הגירושין מן התורה ואלו הן: שלא יגרש האיש אלא ברצונו, ושיגרש בכתב ולא בדבר אחר...

2. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Geirushin 2:20

מי שהדין נותן שכופין אותו לגרש את אשתו ולא רצה לגרש, בית דין של ישראל בכל מקום ובכל זמן מכין אותו עד שיאמר רוצה אני ויכתוב הגט והוא גט כשר...

3. Rabbeinu Peretz, Hagahot to Smak 184

ואם נשבע האישה ליתן הגט צריך שיתירו לו קודם שיתן שלא יהיה דומה לאונס. אך ערבות יתן אם ירצה שאין זה דומה לאונס.

4. Rashba, Shu"t Rashba 4:40

ראובן בעל לאה וקרובי לאה היו בהסכמה שיגרש ראובן זה את לאה אשתו. ונאותו זה לזה בקנס אלף דינרים ושיגרש זה לזמן ידוע. ואחר כך נתחרט ראובן ומיאן בדבר. והללו מתרין בו מצד הקנס עד שזה הולך אצל הגזבר ומחלה פניו שיתפטר עמו. ולא רצה בתחבולות שעשו קרובי האשה. אדרבא אימו שאם יעבור אפ"י שעה אחת מן הזמן יניחהו במשמר עד שיפרע. ומחמת יראה זו הוא מגרש אלא שלא היה בקי למסור מודעא. אם נדון גט זה כדן גט מעושה אם לאו...

5. Rabbi Maimon Nuar, cited in Beit Yosef Even haEzer 134

כתב ה"ר מיימון נואר שנשאל על ראובן שקנס עצמו במאה זהובים לאדון העיר אם יחזיר את אשתו ולא יגרשנה ואחר כך גירשה בביטול כל מודעי...

The RCA Prenuptial Agreement

6. Key clauses, as found in the text at theprenup.org

Arbitration: Should a dispute arise between the parties, so that they do not live together as husband and wife, they agree to submit to binding arbitration before the Beth Din of America (currently located at 305 Seventh Avenue, Suite 1201, New York, New York 10001; www.bethdin.org), which shall have exclusive jurisdiction to decide all issues relating to a *get* (Jewish divorce), the *ketubah* and *tena'im* (Jewish premarital agreements) entered into by the Husband-to-Be and the Wife-to-Be, any issues and obligations arising from or in connection with this Agreement (including under paragraphs II, III and VI hereof) and any disputes relating to the enforceability, formation, conscionability, and validity of this Agreement (including any claims that all or any part of this Agreement is void or voidable) and the arbitrability of any disputes arising hereunder.

Support Obligation. Husband-to-Be acknowledges that he recites and accepts the following: *I obligate myself to support my Wife-to-Be according to the requirements of Jewish law governing Jewish husbands. Furthermore, I hereby now (me'achshav) obligate myself, in a manner that I cannot exempt myself with any claim of asmachta (unenforceable conditional obligation) or any other claim, to support my Wife-to-Be from the date that our domestic residence together shall cease for whatever reasons at the rate of \$150 per day (calculated as of the date of our marriage, adjusted annually by the Consumer Price Index... in lieu of my Jewish law obligation of support, as hereinabove cited and circumscribed, so long as the two of us remain married according to Jewish law, even if she has another source of income or earnings. Furthermore, I waive my halakhic rights to my wife's earnings for the period that she is entitled to the above-stipulated sum, and I recite that I shall be deemed to have repeated this waiver at the time of our wedding. I acknowledge that I have now (me'achshav) effected the above obligation by means of a kinyan (formal Jewish transaction) in an esteemed (chashuv) Beth Din as prescribed by Jewish law.*

However, this support obligation shall terminate if, despite Husband-to-Be's compliance with the terms of this agreement and the decision or recommendation of the Beth Din of America, Wife-to-Be refuses to appear upon due notice...

Furthermore, Wife-to-Be waives her right to collect any portion of this support obligation attributable to the period preceding the date of her reasonable attempt to provide written notification to Husband-to-Be that she intends to collect the above sum. Said written notification must include Wife-to-Be's notarized signature. This support obligation under Jewish law is independent of any civil or state law obligation for spousal support, or any civil or state law imposed order for spousal support, and shall be determined only by the Beth Din of America.

7. Rabbi Moshe Feinstein, Igrot Moshe Even haEzer 4:107 (1980)

בדבר שאלת כת"ה אם נכון להוסיף בשטר התנאים לשון כזה: אם אחרי הנשואין יבואו לידי פירוד, ח"ו, אז הבעל לא יעכב מליתן גט פטורין והאשה לא תסרב לקבלו, כאשר כך יצוה הב"ד פלוני ע"כ. ועל ידי הוספה זו יכריחו הערכאות שיצייתו שני הצדדים להב"ד. הוספת דבר זה מותר והגט לא יהיה גט מעושה. גם יש תועלת להצילה מכבלי העיגון. אבל טוב שיראה את החתן והכלה ויכירם היטב אם יש לחוש מצד טבעם שתנאי כזה יגרום למחלוקת ומריבות ביניהם ח"ו.

8. Shulchan Aruch Even haEzer 134:4

אם נשבע הבעל ליתן גט, צריך שיתירו לו קודם, שלא יהא דומה לאונס; אך ערבות יתן, אם ירצה, שאין זה דומה לאונס. הגה: והוא הדין אם קבל קנין לגרש (פסקי מהרא"י סימן קע"ג). אבל אם קבל עליו קנסות אם לא יגרש, לא מקרי אונס, מאחר דתלה גיטו בדבר אחר, ויוכל ליתן הקנסות ולא לגרש (ב"י בשם תשובה וכן הוא במהרי"ק שם בפסקים). ויש מחמירין אפילו בכהאי גוונא (שם בתשובת הרשב"א), וטוב לחוש לכתחלה ולפטרו מן הקנס. אבל אם כבר גירש מפני זה, ואפילו גירש מכח שבועה שעשה מעצמו לגרש, הגט כשר, הואיל ומתחלה לא אנסוהו על כך (תשובת הריטב"א)...

9. Chazon Ish, Nashim 99:3

ומאי דנסתייע משאר כסות לאו ראי' דהתם בכפוהו בשוטי, אבל אם הוא אנוס מפני שרצונו ליפטר משאר כסות ועונה ודאי לאו אונס הוא וה"נ ברוצה להפטר מן הקנס...

10. Shulchan Aruch Even haEzer 80:1

דחקה עצמה ועשתה יותר מהראוי לה, המותר לבעל

11. Chelkat Mechokeik to Even haEzer 80:2

וע' בטור הביא דעות בזה מחלוקת ר"ת ורב האי והרא"ש לא הכריע ותוכל האשה לו' קים לי כמ"ד לעצמה. וכתב הרב בב"ח שכן נוהגים במדינות אלו שלא להוצי' מיד האשה שום העדפה שעל ידי הדחק:

12. Shulchan Aruch Even haEzer 69:6

התנה הבעל שלא יתחייב באחד מהדברים שהוא חייב בהם, או שהתנית האשה שלא יזכה הבעל באחד מהדברים שהוא זוכה בהם, התנאי קיים, חוץ מג' דברים שאין התנאי מועיל בהם, ואלו הם: עונתה, ועיקר כתובתה, וירושתה.

13. Talmud, Bava Metzia 12b

"מציאת אשתו" - גירשה פשיטא! הכא במאי עסקינן? במגורשת ואינה מגורשת, דאמר רבי זירא אמר שמואל כל מקום שאמרו חכמים מגורשת ואינה מגורשת בעלה חייב במזונותיה. טעמא מאי אמור רבנן מציאת אשה לבעלה? כי היכי דלא תיהוי לה איבה - הכא אית לה איבה ואיבה.

14. Rabbi Betzalel Zolty, בענין תקנת עגונות, HaPardes 57:7 (1983)

וביאור דבריו [של השטמ"ק], דהא דמגורשת ואינה מגורשת בעלה חייב במזונותיה, זה לא מפני שבספק הוא עומד בחזקת חיוב והוא חייב במזונותיה מתורת נשואה, אלא שהוא חיוב חדש של מזונות משום שהיא אגידא ביה.

15. Rabbi Gedaliah Axelrod (former Av Beit Din, Haifa), Kedushat HaNisuin (Adar 5777)

ורציתי להוסיף סברא שלא כתב כ"ר בנדוננו, דלכאורה יש לדון שכאשר אדם מקדש אשה באופן שבכל עת שרוצה יכולה לנתק את קשר הנישואין שביניהם, השאלה היא האם יש כאן גדר קידושין...

16. Rabbi Chaim Dovid Halevi, Shut Mayim Chaim 1:63

ואתיחס תחלה אל דברי כב' בסוף מכתבו, משום שאכן שמעתי גם אחרים טוענים נגד הסכמי יחסי ממון בין בני זוג, שזה נראה כאילו בונים ביתם תוך מחשבת גירושין ומיתה. ותמה הנני על טענות אלה, והלא כל הלכות כתובות שבאבן - העזר הבנויות על יסודות דברי רבותינו חכמי התלמוד, וגדולי רבני הדורות ראשונים ואחרונים, אין הם אלא הסדר יחסי ממון שבין בני הזוג מכתב הדין, ומה ההבדל בין הסדר מכתב הדין לבין הסדר הסכמי.

כי ברור ביותר, שעם כל החשיבות שיש לחיים המשותפים, כבנין עדי עד בנישואין, אם עניני הממון לא יוסדרו היטב, תשרור חשדנות בין בני הזוג העלולה לערער את חיי הנישואין, כי זה טבעו של עולם, שכל אדם, לרבות בן ובת - זוג, דואג בראש וראשונה לרכושו, ולכן, לא השאירו רבותינו שום חלל ריק בהסדר זכויות הבעל והאשה, וכן בהסדר יחסי הממון המשותף לשניהם, והממון השייך לכל אחד מהם, הכל הוסדר בהלכה לתועלת יציבות חיי הנישואין, למנוע חיכוכים וחשדנות בין בני הזוג, ולהשרות השלום בחייהם.

Canada

17. John Syrtash, *Celebrating the Success of Canada's "Get" Legislation and its Possible Impact on Israel*

The 1986 provincial Ontario and 1990 federal Canadian legislation has substantially reduced the problem of the aguna and dramatically facilitated the obtaining of a Get for both men and women in a very timely manner, often in less than

30 days. According to Rabbi Mordechai Ochs of the Toronto Beit Din for Divorce, the official responsible for administering more than half the Gitten in Canada, there has been an 85% drop in the incidence of Get abuse and manipulation of the Get as a tool of blackmail by recalcitrant spouses since the legislation came into force. Within one week of the coming into force of the Ontario legislation in 1986, two men who had been withholding the Get from their wives for years immediately surrendered the Get. According to the Director of the Va'ad Ha'ir in Montreal, Rabbi Saul Emmanuel, over the past 15 years since the Canadian Divorce Act was amended, thousands of spouses have remarried indirectly as a result of the Get law. Moreover, he told me that his Court has been able to use the law in innumerable creative ways to ensure that a spouse would obtain a Get.

The Agreement for Mutual Respect

18. Excerpts from the text (<https://iyim.org.il/prenup/>)

The Notice Recipient may request to rehabilitate the Marriage with the help of a professional counselor accepted by both parties (hereinafter: "Marriage Counselor"). In the absence of an agreement among the parties as to the identity of the Marriage Counselor, the Marriage Counselor shall be appointed by the Israeli Association for Marital and Family Therapy and Family Life Education.

The Couple undertake to appear before the Marriage Counselor for up to three sessions. The Couple shall share equally in the payments for the sessions with the Marriage Counselor.

If 180 (one hundred and eighty) days passed since Notice was delivered by one party on the Notification Date (hereinafter: the "Period") and the Couple had not reached an agreement to rehabilitate the Marriage and the Marriage Counselor had not written that in the Counselor's opinion further counseling would assist the Couple in rehabilitating their marriage, then the Sender may take all actions to exercise the obligations of the other party as set forth in clause E' or F' herein, as applicable (hereinafter: the "Obligations")

The Man hereby now (*me'achshav*) obligates himself from the date of their marriage and as long as they are married in accordance with Orthodox Jewish Law, to make monthly maintenance payments to the Woman in the greater of the following two sums:

- The shekel equivalent of \$1,500 (one thousand five hundred U.S. dollars) according to the representative rate of the dollar published at the time of actual payment.
- A sum constituting 50% (fifty percent) of his mean monthly (net) income of the year preceding the Notification Date...

This obligation by the Man is not dependent on earnings received by the Woman from a salary, wages, property or any other source, and may not be deducted from any type of debts owed to him by the Woman.

Notwithstanding the Man's obligation to make monthly maintenance payments as set forth in subclause 1, the Man, hereby now (*me'achshav*) waives all lawful rights to income generated by the Woman during the period in which the Woman is entitled to implement/exercise the Obligations, including earnings, bonuses, found money and usufruct.

These Obligations are fully valid and enforceable regardless of any action or omission by the Woman.

Notwithstanding subclause 4, these Obligations are rescinded if the Woman refuses to terminate the Marriage as defined in clause G' ("Termination of the Marriage") or if she or her representative fails to appear in the Beit Din at the designated time without a justifiable reason for such absence.

The Woman hereby now (*me'achshav*) obligates herself, to make monthly maintenance payments to the Man from the expiration of the Period and the Extended Period (if applicable) and as long as they are married in accordance with Orthodox Jewish Law, in the greater of the following two sums:

- The shekel equivalent of \$1,500 (one thousand five hundred U.S. dollars) according to the representative rate of the dollar published at the time of actual payment.
- A sum constituting 50% (fifty percent) of her mean monthly (net) income of the year preceding the Notification Date.

This obligation by the Woman is not dependent of earnings received by the Man from a salary, wages, property or any other source, and may not be deducted from any kind of debts owed to her by the Man.

Notwithstanding the Woman's obligation to make monthly maintenance payments as set forth in subclause 1, the Woman, hereby now (*me'achshav*), waives all lawful rights to income generated by the Man during the period in which the Man is entitled to implement the Obligations.

These Obligations are fully valid and enforceable regardless of any action or omission by the Man.

Notwithstanding subclause 4, these Obligations are rescinded if the Woman agrees to terminate the Marriage as defined in clause G' ("Termination of the Marriage") and if she or her representative appear in the Beit Din, at the designated time, unless there is a justifiable reason preventing her from doing so.

19. Dr. Rachel Levmore, *Get-Refusal and the Agreement for Mutual Respect: Israel Today*, Hakirah 9 (2010)

As noted, secular law grants exclusive authority to the rabbinical courts to rule in matters of marriage and divorce in accordance with religious law. Nevertheless, in certain areas, such as division of property and child custody, the two legal systems—rabbinical and civil—share parallel jurisdiction. This situation gives rise to a "legal race" whereby each party quickly petitions whichever court he/she expects will produce the most favorable result, and the principle is then "first come, first served." In other words, whoever's petition is filed first grants the court in which it was filed the authority to rule on that case.

The "legal race" for divorce is unique to Israel, out of all democratic countries. It is easy to see how this legal situation exacerbates the tension between the two parties. It also leads to suspicion between married couples. A couple whose relations are somewhat troubled—even if they have agreed to seek marital counseling—cannot feel confident about one another. Each spouse is likely to suspect the other of acting behind his/her back with a view to granting authority to one court or the other, even though to all appearances they are cooperating. Clearly, it is extremely difficult to rehabilitate such a marriage. Thus, the law in Israel poses an obstacle to couples seeking in good faith to achieve marital harmony, and adds fuel to the fire of conflict...

In the vast majority of divorce suits filed by women, much time elapses before the wife may be categorized as being "denied a divorce" in terms of the narrow definition of the rabbinical court. According to findings processed by the directorate of the rabbinical courts in September, 2003, a woman whose husband refuses to divorce her will wait between two and seven years (!) before the court either "obligates" the husband to grant a *get* or "coerces" him to do so. In other words, it may happen that a man whose wife has filed for divorce declares openly, at the outset, that he does not intend to divorce her; yet the woman will have to wait years for the court to obligate him, and only then will she be recognized as being "denied a divorce" according to the narrow definition. In fact, in some cases the rabbinical court simply does not reach such a ruling, despite the passage of several years.

20. Rabbi Gedaliah Axelrod (former Av Beit Din, Haifa), *Kedushat HaNisuin* (Adar 5777)

והרי בנדוננו שמדובר לא בחוב ממוני גרידא אלא בהסכם נישואין המיועד לביצוע בערכאות, וכאשר הבעל יפר אותו פשיטא שיחילו עליו עונש מאסר מכיון שע"י שאינו מקיים את ההסכם מעגן את האשה ו"סרבן גט" מיקרי, וידוע כמה מתעללים במי ש"זוכה" לכינוי זה, והוי עונש שבגופו שאין שום הוה אמינא לומר שלא מיקרי אונס.

21. Rabbi Eliezer Melamed, *"כבוד הדדי" – והיכן כבוד שמים?*, Tzohar 20

כאשר כותבים חוזה ואין מעגנים בו כראוי את ההליכה לבית הדין, דומה הדבר לאדם שחולה בסרטן וסובל מהצטננות, והולך לבקש רפואה להצטננות ומתעלם מהסרטן. אמנם בהווה ההצטננות יותר מטרידה, אבל מה יהיה על העתיד?... מה יענו כשיאמרו להם "הרמתם יד על תורת משה"...? כבר שנים שמתנהלים הסתה חריפה כנגד בתי הדין...

22. Rabbi Eliezer Melamed, *"כבוד הדדי" – והיכן כבוד שמים?*, Tzohar 20

אפשר לומר שמאחרי הטיעון ש"אין אשם" או ש"תמיד שני הצדדים אשמים בשווה" מסתרת תפיסת עולם פוסט-מודרנית, שלפיה לכל אחד יש האמת שלו...

23. Rabbi Gedaliah Axelrod (former Av Beit Din, Haifa), *Kedushat HaNisuin* (Adar 5777)

וכבר הערתי לעיל שהסכם "לכבוד הדדי" הוא מילת זלזול כנגד תקנות חז"ל שהתקינו את ההסכם לכבוד הדדי בכתובה.